
SANKT OLAV

St. Olav utkommer en gang ukentlig. — Abonnement både for Inn- og utland tegnes på alle postkontorer eller direkte, skriftlig, i Ekspedisjonen, Akersveien 5. Abonnementpris kr. 2,50 pr. kvartal forskuddsvis betalt, — for utlandet tillegg av vedkommende lands avisporto. Opsigelser må være Ekspedisjonen i hende senest 14 dager før hvert kvartalskifte. — Annonser må være Innsendt innen mandag aften. — Manuskript innen fredag aften.

INNHold: De arbeidsledige på torvet. — Om tros-skifte. — En gammel jordmors livserindringer. — Den katolske litteratur i våre dager. — En protestantisk stemme om Dr. Brünning. — Fredsmøte i Genf. — „Den næste kristenforfølgelse.“ — Varia. — Bokanmeldelse.

ST. OLAVS REDAKSJON, AKERSVEIEN 5 - OSLO - TELEFON 23743

RETT + OG + SANNHET

De arbeidsledige på torvet.

(Matth. 20. v. 1—16).

Søndagens evangelium gjenforteller oss en av de vidunderlige lignelser, hvormed Kristus ga mennesket de rene og ophøiede forestillinger om det sanne åndelige liv — forestillinger så enkle, at hvert lite barn kan forbinde noget med dem og forstå dem, og samtidig så dype, at verdens klokeste og lærdeste menn alltid finner nytt stoff, nye rikdommer, hver gang de tar dem frem i bevisstheten og søker å «forstå» dem. Kristus ga mennesker bilder, fordi billedenes språk taler til alle tider og alle nasjoner og uttrykker alle åndsformer og alt åndsinnhold — og en av de skjønneste lignelser er denne for søndag Septuagesima: om husbonden, som leier tjenere til sin vingård og stadig finner arbeidere «stående ledige på torvet».

La oss idag betrakte dette evangelium i vår egen sjel — søke det *der*. Er der i denne vår egen sjel megen vilje, megen følelse og mange tanker, som ennå står «ledige på torvet»? I vår egen sjel finner vi det «Guds rike som er inneni Eder» (Luk. 17. 21) — finner vi den vingård, som Herren har plantet, men som vi selv må arbeide i med alle våre sjelekrefter, når husbonden vil ta dem i sin tjeneste. Ak — hvor ofte står de ikke «ledige på torvet», beskjeftiget med likegyldige ting! Det greske ord for «ledig» har som alle greske ord en rekke forskjellige betydninger, bl. a.: «doven», «ubearbeidet», «nytteløs» — likesom «torvet» er synonymt med: «forsamling». Tenker vi på dette må vi

innrømme, at mange av våre egenskaper ennå ligger ubearbeidet hen, nyttesløse som tjenere for husbonden. Det forekommer sannsynlig, at den store arbeidsløshet, som tiden lider så knusende under, har sin reelle grunn i den *indre* arbeidsløshet, som menneskene nu har dømt sig selv til, fordi de har latt tidens røst overdøve Herrens stemme i sig. For å stå «ledig på torvet» — det vil si å drive tiden hen — og *tidsfordriv* er den forferdelige illusjon, som fengsler menneskene i sitt spinn ved sin skuffende likhet med arbeide, med beskjeftigelse.

Men Herren, vår husbond, vil ha sin vingård i oss dyrket og bearbeidet — og så går den kjærlige og langmodige Gud ut om morgenen og ved den tredje og sjette og niende time og kaller våre krefter, våre evner til å arbeide — selv i den ellefte time kommer Han og tilsteder efternølerne anledning til å innhente det forsømte. Han vil at den lille provins av Hans rike, som vår personlighet representerer, skal fullkomngjøre sig, kultivere sig i Hans ånds tjeneste — og det blir mulig i samme grad som vi lyder Hans vilje «som i himmelen så og på jorden».

Ser vi på Evangeliet på denne måte, så forstår vi også, hvorfor lønnen er felles for *alle* — uansett arbeidstidens lengde. Denaren er uttrykket for «å gå inn til sin Herres glede», og den er kun *en* for hver enkelt sjel, hvor sammensatt den så enn var her på jor-

den. Derfor må riket ikke bli «splidaktig med sig selv», må ikke «knurre mot husbonden», må ikke la selvrettferdigheten forvanske rettferdiggjørelsens skjønne realitet. Vi ser kun stykkevis, erkjenner kun stykkevis oss selv — men Gud ser det hele og han vet å velge ut det, som finner nåde for Hans øine. For Hans øine er gode og ser det gode, og fra våre hjerter må en brennende bønn stige op: at våre øine kan bli oppladte, så at vi forstår, at det meste av det negative vi ser og dømmes i livet, kommer av vår egen negative innstilling!

Men er Guds rike *innen* oss, så er det også *imellem* oss, *iblandt* oss, og derfor må vi ikke fortape oss i vår egen lille vingård, men stadig se den som et lite stykke av den *store* vingård — vår felles hellige vingård: *una sancta catholica et apostolica Ecclesia*.

Står vi «ledige på torvet» der?

Tar vi i ydmykhet arbeidet op som «røsten i ørkenen» — bereder vi veien for de mange, som ennå ikke har kunnet høre arbeidskallet, evighetsrøsten for tidens larm?

E.

OM TROS-SKIFTE

Da den kjente schweiziske statsmann og konvertitt, Karl Ludvig von Haller, medlem av det høie råd i Bern, var gått over til den katolske Kirke, skrev han til sin familie og sine venner et brev som den gang (1821) vakte megen opsikt og av hvilket vi citerer følgende:

« . . . Dere beskylder mig for at jeg har forandret min religion, at jeg har avsverget mine fedres tro. Men mine kjære venner, en protestant som blir katolikk forandrer egentlig ikke sin tro. Han vender bare tilbake til Moderkirkens skjød: et forvildet får leter etter sin rettmessige hyrde og sin hjord, en desertør slutter sig igjen til armeen og adlyder sin chef, en forloren sønn vender igjen tilbake til sitt fedrenehjem.

Katolikkene tror på det samme som protestantene tror eller mener å tro, bare meget fastere. Begge har samme trosbekjennelse. I vår tro finnes også den almindelige, kristne Kirke, de helliges samfund d. v. s. de kristnes samfund, bare med den forskjell, at protestantene aldri kan påpeke, hvor man kan finne den og hvorledes man kan kjenne den.

Når man derfor «går over», vender tilbake, da avsverger man ikke sin religion, men utfyller bare kløften mellom begge, d. v. s. man ophever kirkesplittelsen, forsaker sitt eget tankespinn, om hvilket Skriften sier at det er kilde til all forvirring. Finnes det blandt de protestantiske forfattere, ja selv blandt reformatorene, ennå nogen som ikke beklager den skjebnesvangre adspлтtelse som i 300 år har gjort menneskene fremmede for hverandre — mennesker som er skapt til å elske og hjelpe hverandre som brødre?

Denne splittelse sies jo å være opstått av bestemte, ualmindelige forhold, av virkelige eller innbildte misbruk.

Men når nu disse forhold ikke lengere finnes, når nu disse misbruk har ophørt å bestå, fordi Kirken selv har ordnet op i forholdene, hvad står så i veien for gjenforening?

Endelig må dere tenke over følgende: hvis aldri nogen hadde forlatt sine fedres tro, da vilde verden aldri være blitt kristnet, og vi vilde fremdeles leve i hedenskap og avguderi.

. . . . Er det ikke meget mer Luther og Calvin, som har fjernet sig fra sine fedres tro, mens jeg ikke har gjort annet enn å vende *tilbake* til mine fedres tro?

Og vi selv, kan og tør vi si at vi fremdeles har våre egne fedres tro, den tro som er blitt lært oss i vår barndom?

Vil våre barn bekjenne sig til samme tro?

. . . . Vi eier ikke lenger den ene og felles tro. Enhver har sin egen tro, eller har idet hele tatt ikke lenger nogen religion. Enhver forklarer Bibelen efter sin egen mening, eller tror ikke lenger på den. Selv våre prester er innbyrdes ikke enige i troen og vet ikke hvad de skal lære. Ti det som den ene om morgenen lærer som skråsikkert, motsies om aftenen av den annen.

Man sier at religionen må forandre sig uavlatelig, at den må omdannes, så at nettop de, som bebreider mig min religionsforandring, selv hver dag forandrer religion.

Jeg må ærlig tilstå, at jeg umulig kan leve midt i et slikt kaos, i hvilket jeg sporer alle tegn på villfarelse og finner det stikk motsatte av den religiøse samfundside.»

En gammel jordmors livserindringer.

Av SIGRID UNDSSET.

Vi er blitt anmodet om å innta i «St. Olav» fru Sigrid Undsets ypperlige anmeldelse i «Tidens Tegn» av Lisbeth Burgers «Mødre».

Lisbeth Burger: «Mødre». På dansk ved Ulla Vedel Berrum. — Aschehoug Dansk Forlag. København 1931.

Det er litt vanskelig å forutse, hvordan en oversettelse av Lisbeth Burgers «40 Jahre Storchentante» vil virke på danske og norske lesere. Der er på den ene side nok en del av befolkningen som bitterlig gjerne ønsker å berge restene av den gamle, av kristendommen inspirerte moralopfatning. Men i disse kretser råder enda i stor utstrekning forestillingen om at hvis man vil redde denne moral, gjelder det først og fremst om å håndheve det gamle forbud mot å tale om de fysiske forutsetninger for livets fornyelse. Denne del av publikum bør kanskje advares mot å titte i Lisbeth Burgers bok: det er ikke sikkert at den vil være sund for dem.

Men folk som later til å opfatte «det seksuelle problem» som enslags katt i puritanismens sekk — det gjelder bare å få sloppet katten ut av sekken og gi unge mennesker svar på alle mulige «hvordan» som de kan finne på å spørre om, så trenger ingen å bry seg med noen spørsmål om «hvorfor» og «hvortil» mennesker blir født — de vil rimeligvis hos Lisbeth Burger finne stoff til mangelen dyp og inderlig forargelse, som kanskje forresten i det lange løp kan virke sundt. Den gamle tyske jordmor har skrevet ned sine erindringer fra en firtårig praksis i en liten sydtysk landsby, som i disse år litt etter litt er blitt omformet til industri-samfund. Og om alt hun har sett og oplevet, om alle de mennesker hvis intimeste elendighet eller lykke hun i embeds medfør er blitt medvider til, om alt hun har sett og alt som hun har fått seg betrodd om kjærlighet og ondskap, synd og heltemot, skam og heder mellom mennesker, dømmer hun ut fra det mest radikale katolske livssyn.

For henne er der ingen tvil om at hvert eneste barn som kommer til verden er bestemt til å nå et mål — himmelen, hvor menneskene skal få se Gud som han er, og i det syn også se meningen og sammenhengen i alt som er hendt og hender. Og det høieste og helligste kall for alle mennesker, med undtagelse av de relativt få som blir kalt til ganske spesielle særpgaver, er å

bli foreldre og opdra sig selv og hverandre sammen med at de opdrar sine barn til å nå det mål som barn fødes til. Dermed er slektslivet for henne driften til å ta del i Guds skaperverk og frelsesgjerning, noe hellig som det er synd å snakke lettsindig eller sladderaktig eller rått om, men det er sannelig også synd å slå i store barn storke-eventyret eller andre sånne dumme historier, som om saken i sig selv skulde være latterlig eller stygg eller nedverdiggende.

Men det sier sig selv at med et sånt livssyn kan hun ikke prestere noen slags overbærenhet mot noen slags forhold utenfor ekteskapet eller med noen form for ekteskap, som har andre formål enn det ene: barn og barns opfostring. Det hindrer ikke det spor hennes sympati med de enkelte mennesker, som har innlatt sig i sånne forhold. Her hvor folk flest neppe synes å kunne tenke sig mere enn to alternativer, enten at en ugift mor hele livet igjennem skal betraktes og behandles som en fallen kvinne, eller at det aldeles ikke må regnes for noe galt, om en pike får et barn, kan kanskje Lisbeth Burgers opfatning av tingene synes litt uforståelig: visst er det både en synd og en skam, når en pike stiller sig, så hun får et uekte barn, men barnet er ikke noen skam. Gang på gang forteller Lisbeth Burger om tapre piker som har kjempet sig til en trygg og aktet stilling for sig selv og sitt barn — men så er det alltid i Lisbeths verden mulig å finne folk som vil hjelpe en sånn mor med råd og dåd. Gifte sig med barnefaren later hun til å anse for den dårligste utvei, iallfall i de fleste tilfelle — han er etter hennes mening svært sjelden skikket for det hun forstår ved ekteskap: en livsvarig pakt mellom to mennesker, som vil streve for å gjøre hverandre godt og gjøre hverandre og barnet til gode mennesker.

Derfor har unektelig Lisbeth Burgers livsplan ingen plass for erotikk, forsåvidt som vi vel alle med erotikk mener en mere eller mindre egoistisk betonet følelse. Og den kjærlighet hun lovpriser kan vel nok for mange unge mennesker ta sig både barsk og prosaisk ut. Og hennes ringeakt for eksempel for moderne rasehygieniske idéer kan synes rystende: hun kan ikke se at det er noen ulykke, om folk får mange barn enda de lever i fattigdom, er svakelige, ja om mannen bent frem er krigsinvalid, når de bare er sjelelig verdifulle og hjertevarme mennesker. Det som forferder og oprører henne

er at rå og gjerrige koneplagere, gjeitete og bløtaktige hustruer, folk som ikke har bedre vett enn å skjemme bort ungene sine av forfengeligheit eller pengehovmod eller tåpelig, margløs foreldrekjærlighet, de også blir betrodd barn. Og man får likefrem inntrykk av at hun trekker et lettelsens sukk, når et sånt forkjælet lite asen av en unge dør, før den har fått vokse op til et stort — og fullt ut ansvarlig — asen.

Med en karakteriseringsevne som både er bisk og øm har Lisbeth Burger tegnet en serie familieportretter og interiører fra alle lag av sitt lille samfund, og samtidig har hun også gitt en levende og fengslende skildring av dette samfunds forvandlinger ved overgangen fra bondesamfund til industrisamfund, under krigsårene og under etterkrigsårenes jammer og oppløsning. Hun har tatt del også i det sociale hjelpearbeid, leilighetsvis kommer hun med et hjertesukk om at her og der burde nok lovgivningen gripe inn for å forby eller hjelpe. I to senere bøker har hun skildret de unge pikers vanskeligheter og ulykker under etterkrigstiden og arbeidsløshetens herjinger. Hun kjenner godt nok den sociale elendighet

og nødvendigheten av sociale foranstaltninger som kan bøte litt på forholdene. Men hun nekter absolutt å se annet i den slags enn palliativer som kan lindre symptomene — roten til alle onder ligger i menneskenes natur, og ikke et øieblikk tror hun på at samfundet kan bli bedre, eller folket sundere uten at flertallet av enkeltindivider — alle kommer aldri til å gjøre det, det vet hun også meget vel — igjen vender tilbake til den gamle tro, som krever at kjærlighet skal være uselvisk og tapper, livet hellig, at foreldre må ofre sig fullt ut for sine barn, men på en sånn måte så barna forstår, når deres tur kommer må de også ofre sig helt, enten for et nytt slektledd i hjemmene eller i klostre og prestekall, hvis de får kall til det — ingenting i livet er bare verdslig, intet arbeid er ringe, for alt kan gjøres for Gud, ingen livsfunksjoner er urene uten menneskene gjør dem til det ved å gjøre dem til endemål i sig selv.

Den danske justisminister Steincke har forsynt boken med et forord som er meget inntagende — litt betuttet og meget beundrende.

DEN KATOLSKKE LITTERATUR I VÅRE DAGER

Efter Heinrich Bachmann ved E.

Det er ofte både fra katolsk og ikke-katolsk hold blitt efterlyst en definering av den typisk katolske litteratur — om den har noen egenart og i tilfelle: hvori denne egenart består. Til dette er å svare, at tilsynelatende står to retninger innenfor denne litteratur mot hverandre: Den ene hevder at der overhodet ikke gis og heller ikke bør gis en spesiell katolsk litteratur. Blandt alle de mange katolikker i verden finnes selvfølgelig også mange forfattere, men deres produksjon har ikke verdi qua *katolsk*, men kun når den er kunstnerisk — altså fyllestgjør estetikkens strengeste fordringer. Den er aldeles verdiløs, selv om dens hensikt er nokså from og god, hvis form og innhold er ukunstnerisk. Denne litteratur føier sig inn i rekken av all annen litteratur uten hensyn til livsanskuelser eller propagandajøiemed.

Den annen retning fordrer, at katolsk litteratur skal tone rent flagg: den skal tegne sig skarpt og bestemt ut fra all annen litteratur ved sitt emnevalg, sin behandling av emnet, sin form og sin tendens. Altså ha sitt eget fysiognomi som den kommunistiske, den sociale og den nasjonal-socialistiske litteratur har. Det er det gamle rop på tendenslitteratur, som her lyder igjen.

Det sier sig selv, at den første retning mer og mer arbeider på å innordne sig alle de moderne litterære kunstlover, og at den derved kommer til å svinge frem og tilbake med tidens usikre og søkende smak. Imens fjerner den annen retnings representanter sig mer og mer bevisst fra det man må betegne som «tidens krav» og betoner sterkere og sterkere *sitt* livssyn uten å ta så megen hensyn til, om de utenforstående gouterer deres form eller ei.

Blandt den første retnings kunstnere treffer vi navn som nyromantikeren Hugo von Hoffmannstal, Berlinerbohømen Peter Hille, Ekspresjonisten Reinhard Johannes Sorge, Naturalisten Franz Herwig. For alle disse er katolicismen den grobunn som har gitt deres talentvekstbetingelser, og denne retning har dominert like til den siste tid. De styrter sig modig ut i alle nutidsproblemer, dykker ned i dem, bruker moderne uttrykksformer, ser med moderne øine og hører med moderne øren. Derved har de erobret sig en posisjon mellom tidens beste penner — men *ikke* som *katolske* forfattere. *Ikke* som representanter for katolsk ånd og livsanskuelse. Heri ligger en fare som allerede har vist sig: en utvanning av alle idéerne og en utvisking av

alle grenselinjer. Faren er så truende at den har gitt anledning til det bekymrede spørsmål: hvor langt kan katolsk litteratur fraternisere med tidens ånd og form uten å tape sig selv, og hvor langt kan en katolsk forfatter fjerne sig fra Kirkens grunn uten å bli rotløs?

Denne fare løper ikke den annen retning, som heller forsager all ytre sukses for å fordype sig helt i sitt eget vesen. Den går aldri på akkord, innlater sig aldri på kompromisser og holder steilt på sitt eget særpreg. Kun på denne måte mener dens representanter, at det er mulig i ånd og sannhet å orientere sig i katolicismens hele art. De legger vekten på å rendyrke det kultiske, sakrale, dogmatiske og bekjennende — det apostoliske, misjonen utad kommer for dem i annen rekke.

Takket være nutidens krav på en skarpere konturering av alle livsanskuelser, synes også denne retning å ha vunnet terreng. Imidlertid kommer man vel sannheten nærmest ved å si, at begge retninger løper som to parallele strømninger i den katolske litterære verden, og at de til tider blander sig sammen, så det er vanskelig å analysere dem nøiaktig.

Imidlertid ser det ut til å være opstått en tredje retning som er de andre ganske overlegen og som representerer fremtidens litteratur — en type hvor begge de to andre synes å være gått op i en høiere enhet: den som forbinder det rikeste religiøse innhold med et stilistisk mesterskap uten sidestykke ellers i den moderne litteratur. Og den er ikke et isolert fenomen — den har sine røtter i utviklingen, i den sterke katolske strømning som nu gjennomtrenger mer eller mindre bevisst hele menneskeheten, og som krever sin utløsning i litteraturen. Det er dette krav, som har skapt de store katolske navn, og som har gitt dem den lydhøre lesekrete.

Nu gror det frodig omkring en Sigrid Undset, en Chesterton, en Claudel, en Timmermanns, en Yeats — for bare å nevne noen. Og et sikkert tidens tegn er, at hverken aviser eller litterære tidsskrifter mer kan komme utenom den katolske litteratur. Dens navn bærer nu den moderne litteratur op i rene spirituelle høider, hvor alle de små motsetningsforhold taper sin innflytelse og sin forstyrrende karakter, fordi det er de almenneskelige store problemer som hersker, iklædt en fullendt kunstnerisk form.

— — — — —
Og som et apropos til denne artikkel føier «St. Olav» noen ord til av den berømte ungarske presseapostel P. Bangha, som han har skrevet i «Schönerer Zukunft» om pressens betydning:

«Vi katolikker ofrer i kulturelle øiemed 60 procent av våre krefter på sjelesorgen — 20 procent på opdragelsen og undervisningen — 15 procent på velgjørenhet og sosialt arbeide — men knapt 1 procent på presseapostolatet — tross pressens uhyre makt og betydning!»

Hvor stor er procenten her i Norge?

En protestantisk stemme om Dr. Brüning.

I «Dresdner Neueste Nachrichten» skriver en protestantisk sogneprest, D. Menzing, følgende vurdering av rikskansler Brünings arbeide for sitt fedreland:

«Der finnes bare en jordisk trøst i tunge tider: en mann, som man har tillit til, som hverken søker sig selv eller sitt parti, men sitt folk, en mann som har mot nok til å si oss hvor forferdelig det står til med oss, og som har det ennu større mot ikke å gå på akkord med nogen eller noget for å redde alt for alle. En mann, som da hele verden skrek efter en diktator, uten større alarm plutselig utstedte diktatoriske forordninger, en mann som uten tilsynelatende å være født hersker, er saklig til det ytterste, en mann som erklærer krig mot enhver som står imot og som dog ikke vil annet enn fred for alle.

Jeg ber for ham, at Gud vil bevare ham sterk og sund for oss alle! Hvor bunner hans kraft? Gud alene kjenner menneskehjertet. Men jeg personlig er overbevisst om at han er forankret på troens og fromhetens bunn. Hvis vi alle, hvis hele det tyske folk hadde slike indre reserver vilde det aldri kunne gå til grunne. At han er katolikk gjør mig intet. I en slik krisetid skjer der tilnærmelser mellem alle konfesjoner, og den sterkeste trenger igjennem inntil kristendommens røtter.

Man føler, at denne mann er kommet langsomt og ikke plutselig til bevisstheten om sitt kall — til den fulle ansvarsbevissthet. Hvis vi den dag idag skulde dømme efter Skriftens ord om at enhver for Guds domstol skal avlegge regnskap for hvert overflødig ord vi har talt — hvilken fryktelig dom vilde da ikke ramme oss alle. Hvor mange overflødige, hvor mange onde og hatefulle ord utgår ikke dag efter dag fra avisenes spalter og fra alles munn.

Brüning anklages for å tie for meget! Sannsynligvis må han i løpet av døgnets 24 timer tale mere enn alle vi andre. Men han taler ikke for ordenes skyld, men for sakens. Han ordner op i tingene — og da hans ord er gjennomtrengende som sverd gjør det ondt hvor

de rammier. Men stadig har jeg overfor hans ord den følelse: «Det er befalet mig, altså befaler jeg.»

De store skjebnemennesker er alltid demoniske. Det vil si; de bygger på en hemmelighetsfull indre naturmakt, som bruser frem i dem og drar dem til ord, gjerning og seir! Den siste blandt disse er Bismarck, kanskje også Lenin og Mussolini. Det faller mig ikke inn å sette Brüning ved siden av disse. Han kommer fra en annen verden. Ingen demon inspirerer hans saktighet. Men hans bevisste tjeneste i en høiere Herres gjerning er nu, hvor alle maktmidler er berøvet oss, kanskje mere velsignelsesrik og mere til hjelp for oss enn om han hadde tjent de elementær-makter, som hverken er gode eller onde, men som verdenshistoriens skapere ofte blev drevet av.

På befaling av *den høieste Herre!* Vi vet alle at det ikke gagnar oss noget, hvis Kristusbarnet bare er født i *Betlehem* og ikke i oss. Det finnes bare få i hvilke det virkelig lever. Men hvor det virkelig er født, utfolder det i oss en veldig makt. Det underkaster sig alt i oss.

Likesom det selv er sin Far underkastet, lydige inntil døden, således krever det i oss fullstendig underkastelse av alle våre egne ønsker, lyster og lidenskaper. Fordi vi ikke vil bøie oss er vi så små og svake. Selv den sterke Kristoforus brøt sammen under barnets byrde. *Det er en trøst i vår tid når endelig en ut fra en slik underkastelse befaler oss. Jeg vil følge ham.*

I anledning av Brünings ord til den britiske ambassadør at den tyske regjering akter å motsette sig enhver erstatningsbetaling i fremtiden, skrev «Dagen»s utenrikske medarbeider Rag bl. a.: . . . «Bare som et ledd i hans fortvilede kamp for å opprettholde sin maktstilling er det overhodet mulig å forstå Brünings kursendring i erstatningsspørsmålet og den dramatiske måte hvorpå han har offentliggjort sitt nye standpunkt bare noen få dager før erstatningskonferansens åpning. Hvis ikke rikskansleren efter grundige overveielser er kommet til den overbevisning at en slik erklæring var nødvendig for å forebygge en indrepolitisk katastrofe, fortjener hans opptreden den skarpe kritikk som den allerede har fått i flere lands presse.»

Vi mener at hele Brünings politiske fortid taler for sig selv og at den er den beste garanti for at både nødsforordningene og kursendringen i erstatningsspørsmålet ikke sikter til noget så smålig som personlig maktbegjær, men til folkets og hele Europas vel!

Fredsmøte i Genf.

KATOLSKE KVINNERS INTERNASJONALE FORBUND.

Resolusjon angående Avrustningskonferansen.

- I. I betraktning av at menneskeheten ennu idag, tretten år efter krigens ophør, ikke har fått virkelig fred, og at uroen og usikkerheten øker på en uhyggelig måte.
- II. I betraktning av at enhver, såvel i egenskap av menneske, som i egenskap av kristen, i sannhet av all makt bør arbeide på: å hindre at krig — som er vanærende for menneskeheten — påny bryter ut, å få erstattet våbnenes materielle makt med retens og rettferdets moralske makt, ved anvendelse av denne moralske makt å skaffe nasjonene den for alle nødvendige sikkerhet, samt å opprette fredens herredømme på en solid basis,
- III. I betraktning av at ifølge Hans Hellighet Pius XI's ord «den beste garanti for ro ikke er en skog av bajonetter, men gjensidig tillit og vennskap», og ifølge Hans Hellighet Benedikt XV's ord «en samtidig og gjensidig minskning av rustningene er en uundværlig betingelse for å opnå fred»,
erklærer undertegnede — ikke bare i eget navn, men også på vegne av det ledd som de representerer —
at de ønsker at KONFERANSEN skal resultere i en øieblikkelig, effektiv, betydelig og samtidig minskning av enhver art av rustninger, og
opfordrer på det innstendigste avrustningskonferansens delegerte til å være sig sitt ansvar bevisst og ikke gå fra hinannen uten å ha besluttet en betydelig nedsettelse av rustningene.

Den hl. Fader opfordrer *alle katolske kvinner* til den 2nen februar å delta i felleskommunion under messen for å be Vårherre velsigne Avrustningskonferansen i Gênevê — at den må få et lykkelig utfall. *Unionen* slutter sig hertil og ber *N. K. K. F.'s styre* meddele den hl. Fadens ønske til alle ledd, så riktig mange i menighetene vil imøtekomme Pavens ønske.

«Den næste kristenforfølgelse».

I «Tidens Tegn» for mandag morgen leste vi følgende fine og morsomme svar på Sigrid Undset's artikkel om den næste kristenforfølgelse:

Sigrid Undset har i siste nummer av «Sankt Olav» oversatt og kommentert en stor artikkel av Hilaire Belloc, som hun kaller «Den næste kristenforfølgelse». Etter Bellocs og fru Undsets mening vil der om ikke så svært lang tid bryte en akutt konflikt løs mellom den katolske Kirke og verden, og den vil arte sig som en regulær kristenforfølgelse. I protestantiske land som England og lignende type vil forfølgelsen komme til å skje i rasehygienens navn. Innen forholdsvis kort tid vil de der virkelig er katolikker i liv og praksis formere sig meget raskere enn resten av befolkningen. Dette vil føles som en trussel mot de protestantiske samfund, og samfundene setter sig til motverge gjennom en lovgivning, som ingen katolikk for sin samvittighets skyld kan lystre. Kommer der lover om tvungen familiebegrensning eller om sterilisasjon av hvemsomhelst som det måtte behage myndighetene å sterilisere, så kommer forfølgelsen av sig selv

Tanken om å begynne katolikkprogromer er så ny at en først trenger å summe sig litt. Men overveier man spørsmålet med alt det alvor som det er mulig å tilveiebringe, forekommer det en å utsiktene for Sigrid Undset til å bli martyr er meget små. Erfaringsmessig vet vi at den største verdi i barnefattige familier og i barnefattige samfund er barnene. Vi kan derfor for det første gå ut fra at de barnerike familier i fremtidens oldingesamfund vil bli hegnet om med en uanet omhu fra myndighetenes side, og det gjør ikke noget dypere skår i gleden at barnene er katolske. Men også av andre grunner er tanken absurd. Ifølge en statistikk, som finnes i samme blad, er det nu 200 millioner katolikker i Europa. Russland er ikke medregnet. Når disse 200 millioner formerer sig i sterk progresjon til en uhyre nummerisk overmakt overfor de sterkt svinnende protestanter, er det ikke egentlig fornuftig å tro at protestantene vil innlate sig på progromer. I så tilfelle vil de befordre sin egen utryddelse i et ekstra tempo.

Det blir nok ikke nogen kristenforfølgelse i fremtiden. Derimot er det godt mulig at den siste protestant som vandrer på jorden kommer til å føle sig forfulgt. Arme mann, det blir en original i gaten, en gammel gretten og barnløs olding, som verger sig med stokken overfor en munter skare av katolske barn. Og når han tilslutt er vandret i graven, vil den seirende kirkes primas med et lite smil besørge hans sjelemesse.

Aretino.

VARIA.

Jul i Kristiansand.

Det var julestemning. Det var en glede å se folket i kirken til alle gudstjenester og mange nadvergjester i midnattsmessen. Prestens travle tid blir som oftest lønnet med en god vederkvegelse, når han ser at folket holder ut. Det var den første jul for vår nye sogne-

prest, hr. pastor P. Maesch, i Kristiansand. Det lover godt for fremtiden, især ved den vellykkede juletreffest som avslutning. Alle som kunde var møtt frem. Det var begeistring blandt de unge og de gamle. Først begyntes med den tradisjonelle marsch rundt juletreet. Underholdningen fortsattes ved at presten foreviste en serie farvelagte lysbilleder over Jesu liv. Den nye radio, en avskjedsgave og erindring fra Stavanger menighet, bidrog meget til underholdningen. Alle syntes godt om apparatet og var aldeles tilfredse med dets ydelser. De uundværlige og flittige søstre hadde sørget for en god kopp kaffe og deilig julekake, som forsvant fra fatene som dugg for solen. Derefter uttalte presten sin takk til alle, og han viste sig særdeles glad og tilfreds med den skjønne begynnelse av menighetslivet i Kristiansand. Han ønsket fortsatt godt samarbeide med menigheten, ønsket godt nyttår og velkommen til neste fest.

Deltager.

Statsskatt og kommuneskatt.

Enhver skattepliktig katolsk borger bør hvert år innen 31. januar innsende til ligningsvesenet en anmodning sålydende: «Da jeg uavbrutt fra og med 1. januar 1930 og til og med 31. desember har vært medlem av den katolske Kirke, anmoder jeg herved om å bli fritatt for skattydelser til statskirke og -skole». Denne anmodning skrives på enhvers selvangivelse, og bør helst bevidnes av sognepresten. Enhver av våre trosfeller bør benytte sig av denne sin borgerlige rett og la sin egen katolske menighets kirkekasse tilkomme de således innvunne skattebeløp.

Den medisinske aktivitet i Lourdes.

Ifølge en meddelelse av direktøren for det medisinske stadfestelseskantor, Dr. Vallet, har ca. 2000 syke besøkt Lourdes i 1931. Størsteparten er blitt undersøkt av de læger som var tilknyttet de forskjellige pilegrimsgrupper. De syke, som var gjenstand for en ualmindelig bedring, og de, hvis sykdom hadde en eller annen særlig karakter, blev av rent videnskapelige grunner henvist til det medisinske byrås læger.

Det forekommer ofte at man i Lourdes' enestående klinikk kan studere en eller annen mindre kjent sykdom i forskjellige perioder av dens utvikling hos forskjellige patienter.

Blandt de syke som har kommet sig betydelig, har 95 latt sig undersøke av lægene ved det medisinske stadfestelseskantor, men dette antall representerer på langt nær ikke totalsummen. Mange av disse bedringer viser

sig å være virkelige helbredelser, som definitivt vil bli anerkjent i 1932. Alle syke, som i 1930 erklærte sig betydelig bedre eller helbredet, er igjen blitt undersøkt. Av 77 tilfelle er 67 ikke blitt anerkjent grunnet mangelfulle opplysninger angående den sykes tilstand før hans bedring. Ti helbredelser er altså blitt anerkjent.

I 1931 har 789 læger besøkt byrået. I 1930 var deres antall 998. Denne forskjell skriver sig fra de forandrede

religiøse forhold i Spania, hvorved av politiske hensyn de ellers så mangfoldige pilegrimsreiser til Lourdes blev forbudt. Den koloniale utstilling i Paris trakk også mange til sig.

De belgiske katolikker

har 17 dagblader på fransk og 12 på flamsk. Dessuten mange tidsskrifter i begge sprog.

DET RELIGIØSE VERDENSKART

I anledning av bønneuken, som fra 18.—25. januar holdes hele den katolske verden over for den kristne verdens gjenforening i troen og for muhamedanenes

og jødernes omvendelse, kan det være av interesse for våre lesere å gi en tabellarisk oversikt over de forskjellige religionssamfund verden over.

«Marken er hvit til høst, men høstfolkene er bare få.»

Religioner	Afrika	100 %	Amerika	100 %	Asia	100 %	Europa	100 %	Australia	100 %	Totalt	100 %
Katolikker	5 387 678	3,8	125 569 905	53,1	17 038 874	1,7	201 855 900	42,9	1 987 308	22	351 839 665	19
Protestanter	4 554 206	3,5	36 138 802	15,4	4 566 458	0,5	113 819 400	24,3	5 604 160	62,4	164 683 026	8,9
Ortodokse	4 549 519	3,4	963 000	0,4	4 884 087	0,5	120 710 175	25,8	364 041	4,1	131 460 822	7,1
Jøder	382 376	0,3	4 222 828	1,8	284 103	—	10 842 168	2,3	—	—	15 731 475	0,9
Muhamedanere	51 907 828	37,1	253 952	0,1	178 595 889	17,9	8 235 525	1,8	4 400	0,1	238 997 594	13
Budhister	110 000	0,1	13 369	—	199 338 263	20	—	—	—	—	199 461 632	10,8
Hinduer	—	—	24 233	—	223 984 586	22,5	—	—	—	—	224 008 819	12,1
Confusianere	—	—	27 114	—	304 000 000	30,5	—	—	—	—	304 027 114	16,4
Shintorister	—	—	—	—	16 644 437	1,7	—	—	—	—	16 644 437	0,9
Hedninger	72 397 905	51,2	2 336 548	1	46 482 901	4,6	—	—	1 022 463	11,2	122 239 817	6,6
Uten	—	—	65 674 697	27,8	—	—	10 928 498	2,3	—	—	76 598 195	4,1
Ukjent	776 830	0,6	1 332 046	0,4	1 024 435	0,1	1 339 625	0,6	8 802	0,2	4 481 738	0,2
Totalt	140 066 342	100	236 546 494	100	996 844 033	100	467 726 291	100	8 991 174	100	1 850 174 334	100

Vi har tatt denne tabell også fordi den er mere detaljert enn den vi bragte i forrige nummer.

Bokanmeldelse:

Verkade, Willibrord, **Der Antrieb ins Vollkommene.** Erinnerungen eines Malermönches.

Forlag: Herder, Freiburg im Breisgau, Tyskland, 1931. Heftet: 4,40 R.M., innb. 6 R.M.

Boken er en fortsettelse av forfatterens i 1920 utkomne bok «Die Unruhe zu Gott», som blev oversatt på flere sprog, og i Tyskland hadde et oplag på 37,000, tiltross for dens alvor. Den unge, livsglade maler er i «Antrieb ins Vollkommene» blitt munk, han lever i klosteret og mottar prestevielsen. Hele hans verden forandrer sig, og enhver som kjenner ham fra «Die Unruhe zu Gott», som virket så tiltrekkende på grunn av de mange kontrastvirkninger, vil nu spent følge ham på veien til klarhet og lys. Boken fører på en ypperlig måte dypt inn i klosterlivets problemer og skjønheter.

Lütz, Georg, **Ruf um Mitternacht.** Die Schicksale Johannes des Findlings.

Forlag: Herder, Freiburg im Breisgau, Tyskland, 1931. Heftet: 2,80 R.M., innb. 4,20 R.M.

Fremforalt en bok for alle som står i det sociale livs tjeneste — for prester, læger, lærere, mødre, sykepleiersker — men også til alle andre menn og kvinner har boken sitt ærend. Johannes' (bokens hovedperson) testament gjelder for alle og er rettet til alle:

«Brüder! Brücken, Brücken bauen und die Ängstlichen und Zögernden einfach auf dem Rücken hinübertragen! Schlieszet den Blutstrom der Menschheit zum ungebrochenen Ring! Die Zeit reiszt tiefe Schründen in die Welt: Brückenbauer sind vonnöten . . . immer wieder . . .»